

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 9(291) вересень 2014

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

ЛЬВІВСЬКА, 15 – ЗОНА КУЛЬТУРНОГО ЛИХА! АБО – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ ЗАЙМАЄТЬСЯ МАРОДЕРСТВОМ?

Сьогодні, під час війни з російськими загарбниками, коли Україну рятують тисячі українських патріотів ціною свого здоров'я і життя, через бездарну, злочинну діяльність керівництва Збройними силами України, цей військовий шпиталь став би в нагоді для лікування поранених (слідками наших публікацій)

Погляд на висвітлені події
активіста «Зеленого світу»

Фото пікетування КМУ активістами «Зеленого світу» у 2008 році проти знищення військовими залишків реліктового лісу та об'єктів культурної спадщини у Києві за адресою вул. Львівська, 15

Під заголовком «Невідомі розгромили будмайданчик, де зводять житло для військових» Gazeta.ua пише, що у Києві невідомі напали на будмайданчик Міністерства оборони України, що розташований по вул. Львівській, 15 у Святошинському районі. Мовляв, десятки людей у масках, озброєні кийками та арматурою, спочатку оточили територію, а потім виламали ворота, розгромили адміністра-

тивні та побутові приміщення.

Джерело дезінформації Gazeta.ua перекручує факти і терміни. Так, територію колишнього військового шпиталю (знищеного МОУ) джерело називає територією колишнього військового містечка N 195 (різниця у термінах разюча!). «Власності будівельників і військових було завдано значної матеріальної шкоди», – відзначає газета, але, даруйте, яка ж тут власність військових? З чого вона складається?

У Міністерстві оборони будівництво вважають законним і називають нальотчиків рейдерами і провокаторами, головною метою яких є перерозподіл земельних ресурсів.

На сторінках газети «За українську Україну» ще у 2008 році друкувався матеріал про «героїчні операції українських військових, скоєні на цивільному фронті». На шпальтах газети «Зелений Світ» також висвітлювалися ці події.

У святошинському реліктовому лісі традиційно розміщувалися рекреаційні заклади. Так, на початку минулого сторіччя там були дачі киян та оздоровниці. Академік Ігор Юхновський, директор

Вересень

- 1 - День знань
- 11 - Усікновенія голови Іоанна Предтечі
- 13 - День фізичної культури і спорту
- 15 - Міжнародний день демократії.
- 210 років від дня народження Михайла Олександровича Максимовича (1804–1873), українського вченого-природознавця, історика, фольклориста, письменника
- 16 - Міжнародний день збереження озонного шару
- 21 - Різдва Пресвятої Богородиці. Друга Пречиста
- Міжнародний день миру.
- 27 - Воздвиження Хреста Господнього.
- Всесвітній день туризму
- 30 - День мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії.
- Всеукраїнський день бібліотек

США ОБМЕЖУЮТЬ НАУКОВІ ЗВ'ЯЗКИ З РОСІЄЮ

Низка американських вчених відмовилися від участі в майбутніх конференціях у Росії, повідомляє видання Science News.

Причиною відмов є урядова вказівка вченим з державних відомств США припинити відвідування Росії. Керівництво NASA і Міністерство енергетики Сполучених Штатів ще в квітні заявили, що вони будуть забороняти своїм співробітникам більшість відвідувань Росії.

«Існує певний дипломатичний тиск і закупівельний пресинг», – розповів фізик Дейл Мід з Принстонської лабораторії фізики плазми, що відноситься до Міністерства енергетики.

Низка вчених з DOE, що збиралися на конференцію Міжнародного агентства з атомної енергії, яка повинна відбутися в Санкт-Петербурзі в жовтні, попросили дозвіл на поїздку, але поки не отримали жодної відповіді. Процес затвердження поїздок у Росію оповитий таємницею, говорить координатор програм Національної академії наук США Рита Гюнтер.

«Немає єдиної політики, якої дотримувалися б всі відомства. Кожна зустріч розглядається незалежно, кожен випадок наукового співробітництва розглядається окремо», – говорить вона.

Суперечливі сигнали з міністерства енергетики приводять дослідників до розгубленості.

«Це найбільші річні збори з керованого термоядерного синтезу. Особливо зараз, коли проект Міжнародного експериментального термоядерного реактора (ITER) перебуває на такому важливому етапі, багато хто хоче брати участь у зустрічі», – зазначає МЗС.

«Однією з початкових цілей проектів було використання наукових досліджень для того, щоб зменшити напруженість під час холодної війни», – зазначає Мід.

Інша наука зустріч, куди можуть не приїхати представники Сполучених Штатів, – X Міжнародний конгрес з екстремофільним мікроорганізмом, який також відбудеться восени в Санкт-Петербурзі.

Біолог Євген Кунін – виходець з Росії, нині працює в Національному центрі біотехнологічної інформації США, – нещодавно відмовився від участі у конференції, ніяк не пояснивши причини свого рішення.

«У відповідь на незаконне втручання Росії у справи України низка дослідницьких проектів була «відкладена», – прокоментував виданню стан справ представник Державного департаменту США.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.

Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова площа, 4, Київ-70,
для листування: 002, Київ,
а/с №84
тел.289-16-80

E-mail:

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», Експрес online, eko.portal.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жахливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ» Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жахні

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ ТОРГІВЛІ ДЕРЕВИНИ ТА ЛІСОВОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ НА ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

Такий аналіз здійснили експерти у рамках програми «Правозастосування та управління у лісовому секторі країн східного регіону дії європейського інструменту сусідства і партнерства – 2».

Мета програми – сприяти забезпеченню стійкості в сфері управління, використання та збереження лісів країн-учасниць і тим самим сприяти підвищенню ролі лісів регіону в адаптації та пом'якшенні змін клімату, збереженні екосистем та біорізноманіття, стійкому життєзабезпеченні та утворенні доходів для місцевого населення та економіки країн.

Країнами-учасницями програми є: Республіка Вірменія, Республіка Азербайджан, Республіка Білорусь, Грузія, Республіка Молдова, Російська Федерація та Україна.

Програма покликана забезпечити підтримку у зміцненні систем управління в лісовому секторі країн-учасниць за допомогою підвищення ефективності відповідних міжнародних процесів, вдосконалення лісової політики, законодавства та інституційної бази країн-учасниць і розробки, апробування та оцінки ефективності моделей сталого лісоуправління на місцевому рівні на пілотній основі для їх подальшого тиражування.

10 КРОКІВ ДО ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Україна імпортує ~40% енергоресурсів. При цьому ми щорічно втрачаємо 185 млрд. грн. через неефективне використання енергії. Потенціал енергозбереження для України в перерахунку на газ – понад 29,3 млрд. м³. Це більше, ніж закупівлі газу в Росії у 2013 р.

Україна залежна від Росії не тільки у постачанні газу, але й в електроенергії. У 2013 р. країна спожила 50 млрд. м³ газу, з яких імпорт склав 28 млрд. м³, або 56%. В той же час майже вся українська атомна енергетика працює на російському ядерному паливі. АЕС виробляють близько 44% усієї електроенергії, це означає, що майже кожна 2-а кіловат-година – вироблена на російському урані. Кожна 2-а кіловат-година – це гроші в кишеню країни-агресора. Отже, якщо по газу ми залежні на 56%, то по ядерному паливу – майже на всі 100%.

Волонтери ініціативи Energy Evolution UA та експерти Національного екологічного центру України розробили Алгоритм з 10 кроків, який дозволить реформувати сферу енергозбереження в Україні.

Привести тарифи на електроенергію до економічно обґрунтованого рівня. Підвищення тарифів на газ без підвищення тарифів на електроенергію призведе до зростання обсягів споживання електроенергії населенням. Але електромережі застарілі й не витримують такого навантаження. Будинки, райони, цілі міста залишаються без світла. Це відобразиться на роботі екстрених служб – пожежних, лікарень та ін. Окрім того зростуть обсяги перехресного субсидювання населення промисловістю. Це, в свою чергу, призведе до зниження конкурентоздатності українського виробника на зовнішніх ринках. Ми сплачуємо 31 коп. за кВт.-год. (за обсяг,

спожитий до 150 кВт-год електроенергії на місяць) при економічно обґрунтованому тарифі 1 грн. 20 коп. Підсилення диспропорції в тарифах на опалення та електроенергію для населення та теплокомуненерго підвищує фінансову привабливість індивідуальних систем опалення. Це сприятиме подальшому руйнуванню систем централізованого теплозабезпечення.

Забезпечити всіх споживачів теплової енергії приладами обліку. Запровадити обов'язковий облік теплової енергії у населення спеціальним законом, заборонивши ліцензіатам надавати послуги абонентам без приладів обліку. Фінансування впровадження приладів обліку здійснити за рахунок включення вартості встановлення лічильників у тариф та/або за рахунок кредитів міжнародних фінансових інститутів. Повернення кредитів передбачити за рахунок включення інвестиційної складової до тарифів.

Поширити досвід Львівської державної адміністрації щодо фінансування заходів з енергозбереження та заміщення споживання газу альтернативними джерелами енергії за рахунок здешевлення кредитів для населення з обласного бюджету. Використати досвід країн Центральної та Східної Європи, зокрема Чеської та Польської Республік.

Прийняти законопроект №3013, 3014 щодо стимулювання заходів з енергозбереження в комунальній сфері. Без якнайшвидшого прийняття цих законів наступний опалювальний сезон країна може зустріти з холодними школами, дитсадками, лікарнями, що призведе до соціальної напруженості у всіх регіонах.

Визначити центральний орган виконавчої влади, який відповідає за розробку та впровадження державної політики енергозбереження (на сьогодні за реалізацію політики та заходів з енергоефективності відповідають відразу декілька центральних органів виконавчої влади, що веде до дублювання функцій та зниження ефективності).

До початку наступного опалювального сезону 2014-2015 рр. обладнати лічильниками газу всіх споживачів, не чекаючи 2016-2018 років (як це визначено чинним Законом). З цією метою пропонуємо використати фінансування, передбачене в бюджеті Мінрегіону на 2014 рік на ремонт ліфтів в багатоповерхових будинках, у розмірі 200 млн. грн.

Запровадити в органах місцевого самоврядування посади енергоменеджерів з відповідною посадовою інструкцією та створити систему мотивації до економії.

Скоротити терміни погодження кредитів міжнародних фінансових установ на програми енергозбереження в промисловості та бюджетній сфері центральними органами виконавчої влади, зокрема Мінрегіоном, Мінфіном, Мінекономіки, а також Кабміном.

Забезпечити першочергове проходження через Державне казначейство України коштів, виділених на реалізацію проектів з енергозбереження.

Направити на доопрацювання Енергетичну стратегію України на період до 2030 року. Документ, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 1071, не відповідає сучасним реаліям (зокрема, в прогнозах економічного зростання та споживання паливного-енергетичних ресурсів) та був розроблений в інтересах однієї фінансово-промислової групи.

СУД ПОВЕРНУВ ШМАТОК ЗЕМЛІ У БІЛИЧАНСЬКОМУ ЛІСІ

Київський апеляційний адмінсуд визнав незаконним відчуження земель колишньої військової частини, що знаходиться поблизу Коцюбинського, під будівництво технопарку Bionic Hill.

Таким чином, на засіданні 4 серпня суд частково задовольнив позов мешканців військової частини, повідомляє сайт «Громада Святошино».

Згідно з рішенням суду, земля під будинками позивачів не належить до проекту Bionic Hill.

«Звісно, лише частина вкраденої землі повернута громаді, й ще треба побачити все рішення, щоб точно зрозуміти, яка саме частина, але це вже хоч щось. Хоч маленька, але перемога, яка принаймні дає можливість блокувати забудову й далі боротися за повернення у власність громади цього величезного простору посередини Біличанського лісу. Цікаво лише, чи нова Київська влада й далі буде нам в цій боротьбі заважати,» — написав депутат Київради від «Свободи» Юрій Левченко на своїй сторінці у Facebook.

Як відомо, у військовому містечку і досі проживають люди, які давно чекають на оформлення квартир.

Водночас президент інноваційного парку Bionic Hill Віктор Галасюк заявляв, що розселенням мешканців військової частини №136 займаються Міноборони та уповноважена відомством компанія «Столиця Центробуд», а забудовник навіть не планував будівництва на території військової частини.

«Рішення суду нічого по суті не змінює. Ми не планували нічого будувати на місці старих будинків, вони розташовані за сотні метрів від об'єктів першої черги», — сказав Галасюк.

Разом з тим він висловив сподівання, що розселення мешканців найближчим часом завершиться.

«Наскільки нам відомо, сторони дійшли принципової згоди: з 34 родин 24 вже розселенні та мешкають у нових відремонтованих квартирах», — додав Галасюк.

Левченко ж наголосив на тому, що Київрада не визнала позов. А її юрист не з'явився на засідання, подавши клопотання про перенесення суду і витребувавши оригінал листа Міноборони про відмову від цієї ділянки на користь територіальної громади Києва.

У свою чергу Bionic Hill акцентує увагу на тому, що у 2013 році були проведені громадські слухання й проект технопарку погодили відповідні служби київської міської влади. Також запевнили, що у забудовника вже є виготовлений держакт на право власності на землю, затверджений Київрадою детальний план будівництва та інші відповідні документи.

Депутат Київради Левченко, який у суді виступає в якості третьої сторони, повідомив журналістів, що позивачі невідкладно готуватимуть касацію.

Як відомо, будівництво інноваційного парку «Біонік Хілл», який розташується на місці колишніх військових складів на вулиці Пономарьова, 1-А у Святошинському районі, планували розпочати у 2013 році. Технопарк вирішили звести на території у 147 га за рахунок Біличанського лісу.

Проект технопарку передбачав організацію науково-виробничої зони приблизно на 30 тисяч робочих місць, будівництво університету, науково-дослідницького та навчального центру, офісів та лабораторій, де будуть розвиватися інформаційні та комунікаційні технології, фармацевтика і біотехнології, прилади та пристрої з енергозбереження.

Крім того планувалося організувати зону селища на 12,2 тисячі населення з 5-7 поверховою забудовою, установами обслуговування, дитячими садками, школою, автостоянками.

Зокрема, там хотіли збудувати готель на 165 номерів, будівлю загальнономіського центру, поліклініку на 700 відвідувачів, підприємство громадського харчування з вбудованим фітнес-центром, загальноосвітню школу на 33 класи, дитсадок на 160 місць суміщений з початковою школою 8 класів, офісні будівлі, паркінг на 700 авто, районну газову котельню.

ВІДБУВСЯ ГРОМАДСЬКИЙ ФОРУМ РЕФОРМ

26-27 липня в Києві відбувся Громадський Форум Реформ. Захід провів ініціативний гурт «Реанімаційний Пакет Реформу» за сприяння Міжнародного фонду «Відродження».

Завдання Форуму — ознайомити активістів із областей з ухваленими й очікуваними реформами, напрацювати адвокаційні/моніторингові механізми підтримки реформ у регіонах, налагодити ефективну співпрацю між громадськими активістами, які працюють над реформами в різних регіонах країни.

Форум пройшов у форматі пленарних засідань, панельних дискусій і робочих груп.

Серед питань, винесених на обговорення учасників Форуму розглядалися:

Блок 1. Боротьба з корупцією.

Блок 2. Децентралізація та місцеве самоврядування.

Блок 3. Реформа публічної адміністрації.

Блок 4. Реформа виборчого законодавства.

Блок 5. Судова реформа.

На Форумі опрацьовано низку рекомендацій для місцевих громад України та органів влади щодо виходу нашої країни на новий рівень розвитку суспільства на шляху до європейських духовних і економічних стандартів.

До кола учасників зібрання приєдналися громадські лідери та активісти, представники органів самоорганізації населення, студентського самоврядування, громадських рухів, журналістів, блогерів, депутатів місцевих рад, експертів.

МІЖНАРОДНА ЛІТНЯ ШКОЛА «ЕКОЛОГІЧНА ПЕДАГОГІКА»

З 27 червня по 7 липня 2014 року у Німеччині в селі Госголтерн поблизу міста Ганновер (Нижня Саксонія) працювала Міжнародна літня школа для молодих людей, які є лідерами у природоохоронному русі. Молодь, віком 18-26 років з України, Норвегії, Курдистану (Туреччина), Сербії, Німеччини й Росії (республіка Марій-Ель), обмінювалася ідеями та успішним досвідом роботи з дітьми у галузі охорони довкілля. Україну представляли волонтери та працівники РМОО «ЕКОСФЕРА».

Учасники демонстрували різні ігри у природі, дослідження, обговорювали важливі питання природоохоронної освіти, знайомилися з культурними одне одного, спілкувалися, весело проводили дозвілля. Також мали можливість побувати у містах Ганновер, Гілдесгайм, Бремен. Важливою частиною програми табору було планування наступних проектів, які будуть реалізовані у різних країнах протягом року і дадуть можливість використати набуті знання.

Організатором виступила німецька природоохоронна організація JANUN e.V.

НАВЧАННЯ ДЛЯ ЛІДЕРІВ У ПРИРОДООХОРОННОМУ РУСІ

Протягом 5-7 серпня 29 учасників з чотирьох шкіл Закарпатської області вдосконалювали свої навички у командній роботі, вмінні розпалювати вогнище за допомогою одного сірника, прокладати маршрути та маркувати території спеціальними значками, розвивали свої творчі здібності у різноманітних конкурсах, ділилися досвідом у здійсненні локальних проектів та планами на майбутнє.

Тренери та волонтери «ЕКОСФЕРИ» провели майстер-класи з написання заміток, виготовлення браслетів з бісеру, подарункових пакетів та ляльок мотанок.

Як зауважила Катерина Станкевич, організатори заходу, цього разу особливу увагу приділяли розвитку лідерства та комунікації: «Дуже важливо, щоб діти не боялися висловлювати власну думку, були активними та ініціювали нові локальні проекти, спрямовані на збереження довкілля краю».

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТУР «ЗА БЕЗПЕЧНУ ЕНЕРГЕТИКУ!»

Тур «За безпечну енергетику!» у цифрах: 12 міст, 2 500 кілометрів, 14 учасників, дві машини, півтори тони обладнання, чотири сонячні панелі, 600 кг друкованих матеріалів, 500 повітряних кульок, 40 літрів кави, звареної на сонячному концентраторі та майже 3000 відвідувачів...

Олена Міскун, координатор інформаційного туру: «Це була неймовірна пригода, яка стала можливою завдяки зусиллям багатьох чудових людей. Особливу подяку я висловлюю Ані Гуз і Максиму Бабаєву, які були моєю правою і лівою рукою під час підготовки і проведення всього цього дійства, який я про себе називаю «наш пересувний еко-цирк».

Україні треба шукати шляхи скорочення споживання енергії, а не намагатись видавити з землі останні краплі природних ресурсів.

КМДА КЛИЧКА З ДУШКОМ ПОПОВА-ЧЕРНОВЕЦЬКОГО

На звернення Святошинської РО «Зелений світ» надійшла відповідь з Департаменту міського благоустрою та збереження природного середовища, написаного у стилі «папереднікав».

Голова Святошинської РО «Зелений світ» місяць тому просив голову КМДА Віталія Кличка виконати рішення суду, яке відмовилася виконати адміністрація Попова. Це рішення про заснування скверу імені Василя Стуса. На вимогу юристів КМДА Попова суд навіть роз'яснив, яким чином необхідно виконати рішення суду, це — ухвалення розпорядження голови КМДА про адміністративно-правові заходи на виконання відповідного рішення Київради. Натомість поваги до суду і Конституції України з боку нового очільника КМДА не спостерігається.

Замість добросовісного виконання рішення суду (вимога Конституції) чиновники КМДА знову шукають причини, щоб його не виконувати. Навіть повідомляють, що на роботі у сквері виділено 460 тис. грн, проте на території скверу не помітно виконання робіт на таку велику суму.

Кличко не залишає нам вибору, як у судовому порядку відновити справедливість.

У КИЄВІ ЗАБОРОНИЛИ КУПАТИСЯ НА 15 ПЛЯЖАХ

У Києві тимчасово заборонили купатися на 15 пляжах через невідповідність води санітарним нормам. Про це повідомляє сайт Держсанепідслужби у Києві.

«На сьогоднішній день, згідно з результатами аналізу санітарно-мікробіологічного дослідження проб води, погіршилась ситуація, та не відповідає нормативам вода в усіх водоймах м. Києва», — йдеться в повідомленні.

У СЕС зазначили, що виявлено збудники гострих кишкових захворювань, предмети, що несли небезпеку для відпочиваючих, кліщі, засміченість прилеглої території.

«Заборонено купатись на наступних пляжах: «Центральний», «Венеція», «Молодіжний», «Дитячий», «Золотий», «Передмістна Слобідка», «Сонячне», «Осокорки», «Вербне», зони відпочинку «Троєщина», «Десенка». Закриті для відвідування озера: «Тельбін», «Радужне», «Чортирний», «Пуща-Озерна», — йдеться в повідомленні.

Водночас у КП «Плесо» відзначили,

що на даний момент спеціалісти проводять аналізи санітарно-мікробіологічного дослідження проб води на вказаних пляжах, результат яких буде відомо упродовж 3 днів.

У випадку, якщо показники не будуть відповідати санітарним нормам, то тимчасова заборона на купання буде продовжена, повідомляють «Українські новини».

У «Плесо» додали, що антисанітарні норми поверхневих вод пов'язані, у першу чергу зі спекою і цвітінням води.

Українська правда. Київ

КИЇВРАДА МАЄ СКАСУВАТИ СКАНДАЛЬНІ ЗЕМЛЕВІДВЕДЕННЯ

КО «Інститут Генерального плану Києва» вимагає від Київради скасувати скандальні землевідведення у зелених зонах столиці.

Про це заявив начальник Інституту Генплану Києва Сергій Броневицький.

За його словами, Київрада прийняла більше тисячі рішень про землевідведення під будівництво у зелених зонах.

«Це близько 2 тисяч га, в основному території зелених насаджень. Причому всі вони були узгоджені з розробником нині чинного Генплану-2020 — ДП «Інститут Генерального плану Києва» ПАТ «Київпроект», — сказав Броневицький.

«Але тепер ми пропонуємо Київradі, одночасно із затвердженням нового Генплану, скасувати ці землевідведення як такі, що суперечать йому», — додав він.

Чиновник наголосив, що Генплан Києва, який невдовзі затверджуватиме Київрада, повинен покласти край будівництву житла й торговельних комплексів на землях, що передбачалися для розміщення об'єктів соціальної, зелених насаджень, транспортної інфраструктури.

Українська правда. Київ

МАЙДАН ЗЛИЛИ НА ТРУХАНІВ ОСТРІВ

Фото «Сьогодні»

Після силової «зачистки» Майдану владою В. Кличка у центрі Києва, активісти з Майдану роз'їхалися хто куди: одні оселилися в Жовтневому палаці, а інші перебралися на Труханів острів.

Залишенці Майдану облюбували місце, де раніше проживали уболівальники Євро-2012, пише «Сьогодні».

Наметове містечко розмістилося неподалік від Пішохідного моста, біля самої дороги. На наспіх складеній барикаді красується напис: «4 козацька сотня».

Обжитися на новому місці козаки ще не встигли: поки тут стоїть лише три намети, прикрашені національним прапором,

відзначає видання.

На Труханів притягли все, що встигли вихопити у комунальників під час прибирання Майдану.

За словами сторожа з ремонтної бази, активісти привезли на острів 11 серпня.

«Наш начальник сказав, щоб тут ніякого алкоголю, ніякого курива не було — навколо суха трава, пожежа може бути. Вони пообіцяли, що у них дисципліна залізна, все, мовляв, буде в порядку. Нехай живуть. Тут же мешкали футбольні уболівальники, і комарі їх не з'їли», — розповів сторож Олександр Степанович.

Незабаром переселенцям обіцяють підключити електрику і душ.

За словами начальника служби безпеки Майдану Олега Великого, наразі на Трухановому встановили три намети і чекають дозволу від влади, щоб облаштувати на острові козацьку республіку.

«На острові зможуть оселитися не більше 50 осіб — у нас просто немає більше наметів, але житла потребує до сотні активістів. Більше того — з регіонів повинно прибути підкріплення, і ми на острові станемо табором і будемо контролювати владу», — сказав Великий.

У міліції відзначили, що залишенці Майдану переселилися на острів легально.

«З метою безпеки на Труханів острів відправимо додатково міліціонерів для патрулювання», — пообіцяли у Головному управлінні міліції Києва.

Як відомо, 7-10 серпня на Майдані і Хрещатику пройшло «велике прибирання». Зокрема, розібрали барикади і прибрали намети. 11 серпня на Хрещатику та всіх прилеглих вулицях, крім Інститутської, було відновлено автомобільний рух.

ВЧЕНІ ПОБУДУВАЛИ ПІД КИЄВОМ МІНІ-ОБСЕРВАТОРІЮ

Фото: Пресс-служба МАН

Обсерваторію обладнають потужним телескопом із 23-сантиметровим дзеркалом.

Раніше подібна обсерваторія для молодих вчених працювала в Криму.

Співробітники Малої Академії наук відкрили в Пущі Водиці міні-обсерваторію з потужним професійним телескопом, повідомляє прес-служба МАН.

Зокрема, обсерваторія облаштована в Міжнародному центрі дитячої наукової творчості Вимпел для 30 учасників літньої школи астрономії, які протягом тижня будуть досліджувати небо.

«Минулими роками астрономічна школа проходила в Криму, де знаходиться одна з найкращих обсерваторій України. Цього літа ми створили всі необхідні умови під Києвом, щоб провести профільний тижневий практикум для юних учених», — зазначив завідувач лабораторією МАН Ігор Чернецький.

Початок на ст. 1

Погляд на висвітлені події активіста «Зеленого світу»

ЛЬВІВСЬКА, 15 – ЗОНА КУЛЬТУРНОГО ЛИХА! АБО – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ ЗАЙМАЄТЬСЯ МАРОДЕРСТВОМ?

Інституту національної пам'яті, запевняє, що у Святошині любив лікуватися та відпочивати Президент України Михайло Грушевський, і саме на тому місці, де донедавна розміщувався військовий шпиталь. Тут, у Святошині, на дачі театрального приятеля у 20-х роках минулого століття переховався від чекістів юний Павло Тичина.

Дачний будиночок полковника Івана Мировича, нащадка гетьманських родів Полуботка і Самойловича, знищений Міністерством оборони у 2008-му

Документи, які ілюструють усю цинічну сутність забудовної бандицької індустрії у Києві, рідко коли потрапляють до рук громадськості. Це – Приписи Управління охорони культурної спадщини Києва на адреси Міністра оборони України Ю. Єханурова та підрозділ Міністерства – Головне управління розвідки про негайне припинення незаконних робіт, які призвели до повної руйнації восьми з тринадцяти об'єктів культурної спадщини. До цього слід додати винищення тут кількох сотень дерев реліктового святошинського лісу, які вирубувалися на цій території у вихідні або святкові дні, непомітно – по три-чотири. Потім потужна техніка виймала пеньки і терміново вивозила сліди злочину у невідомому напрямку.

Історія виникнення тут на вулиці Львівській, 15, у чарівному зеленому куточку Києва – Святошині, військового об'єкту сягає 1946-го року. Тоді, після війни, у комплексі старих історичних будинків тимчасово знаходилася медична частина, де лікувалися фронтовики. Але союзне військове відомство не захотіло залишати чотири гектари рекреаційної благодатної території і київська громада віддала її військовикам під шпиталь. У приміщеннях історичної спадщини Києва було розміщено військовий шпиталь з усіма службами і зручностями – пральнею, їдальнею, складами тощо.

Та у наші дні 2004 року шпиталь ліквідували, але земельку військовики не покинули, встановивши там камуфляжну охорону. Довго військові тримали земельку наче в резерві, аж поки у 2007 році не отримали Державного акту на постійне користування цією землею. У цьому ж році „освободітелі” почали „освожувати” територію від реліктових дерев. Владні похоронці доквіляли столиці навіть дали їм ордери на знищення 71 дерева, буцімто аварійних. Під цю дудочку „славні військовики” вирізають під пень близько двох гектарів залишків

Руїни після військових у мирний час на цивільному фронті. Вул. Львівська, 15, Київ, 2008 р.

реліктового лісу. Потім київська влада, мабуть безхабарно(?), змінює цільове призначення ділянки з рекреаційної на житлозабудовну, щоправда з припискою максимального збереження зелених насаджень. А оскільки таких вже немає, то й максимально зберегти вже нічого.

То ж, не узгодивши свої дії з Головним управлінням охорони культурної спадщини КМДА, а ні з Управлінням контролю за благоустроєм „славні захисники атеїзму” спорудили по периметру ділянки 2,5-метровий паркан і почали у лютому 2008 року трощити будівлі, занесені до об'єктів культурної спадщини та проводили інші земельні роботи.

Громадськість забила на сполох. Звернулася до прокуратури, до Президента України, до інших інстанцій. Головне управління охорони культурної спадщини КМДА склало Припис про зупинку робіт, які призвели до знищення понад половини об'єктів культурної спадщини Києва. Міністерство оборони припис ігнорувало. Ми вирішили, що Єханурову не доповіли про цей факт, «разведка» ж працює бездоганно, і пропикетували Міноборони, передавши для міністра його генералом Звернення громадськості та копії Приписів. Це також не вплинуло на «доблесних українських вояків». Згодом ми прийшли під Кабінет Міністрів та передали для прем'єра Звернення, щоб остання вгамувала хижацькі апетити Міністра оборони.

6 березня 2008 р. представники Київської організації УНП, Святошинської районної організації «Зелений світ», УКП, ЖУР та громадськості Києва пікетують Міністра оборони з вимогами негайно припинити знищення природного та історичного середовища на Львівській, 15

Не знаю, чи вплинуло наше звернення, але мудрі генеральські голови вирішили перехитрити громадськість і під видом

Генерал О. Копаниця знайомиться з вимогами пікетників

громадських слухань провели засідання працівників своєї галузі.

1 квітня 2008 року, коли усе прогресивне людство планети святкувало Всесвітній день Дурня, Міністерство оборони України звезло до ЖЕКу в Святошинському районі Києва близько двохсот своїх працівників і членів їхніх сімей для проведення псевдогромадських слухань.

«Громадські слухання» по-міноборонівськи. Близько 200 працівників Міноборони та членів їхніх сімей разом з охоронцями вирішували долю Святошина без святошинців

Українські вояки завжди шанували святого, який був їхнім покровителем. Пресвятій Богородиці молилися козаки перед кожним боем чи підготовкою до військової операції, її ім'ям називали козацькі церкви. Серед шанованих святих в українців був і св. Георгій переможець, зображення якого на хоругвах майорили над українськими полками.

Складається враження, що сучасні українські військовики вшанували 1 квітня і свого святого, й цей «святий» справді сприяв своїм шанувальникам. Дух його дико витав над аудиторією, щедро сіючи перли мудрості свого департаменту.

А впливає це з того, що здоровий глузд на цьому зібранні відпочивав. Посудіть самі, збори про доцільність забудови хмарочосами рекреаційної території столиці проводяться не серед мешканців, які близько цієї території проживають, а в середовищі забудовників. А чому тут повинні стояти житлові будинки? Чому б тут, в оздоровчій зоні Києва, не збудувати сміттєспалювальний комбінат? Привезти до приміщення ЖЕКу працівників сміттєпереробної галузі та аргументувати доцільність спорудження заводу через проблеми накопичення у Києві сміття. Проблема ж справді є?

Та аргумент військових був залізний: «Ста наша територія і ми делаем там что хатім», – вигукнув хтось із «учасників» зібрання.

Тут мені на думку спала стара байка. Одної лихої ночі до господи чоловіка попросився

СТРАХОВА МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ МОЖЕ З'ЯВИТИСЯ ВЖЕ НАСТУПНОГО РОКУ (скорочено)

Кореспондент

МОЗ попереджає співвітчизників: наступного року в країні може нарешті з'явитися страхова медицина. Кореспондент розібрався, чим це загрожує застарілій і корумпованій системі охорони здоров'я, пише Сергій Одаренко у №29 видання від 25 липня 2014 року.

Коли директор столичного дитсадка № 149 Олена Корж зламала ногу, послизнувшись на льоду, витрати на лікування їй компенсували не законні винуватці — комунальні служби, які вчасно не прибрали тротуар, — а київська благодійна організація Лікарняна каса.

Такі каси, яких налічується в регіонах країни близько 17, поки що єдині структури, які нагадують обов'язкове медичне страхування (ОМС) — цивілізовану форму медобслуговування, прийняту в більшості держав світу.

Лікарняні каси, створені з ініціативи місцевої влади, значно «гуманніші» у фінансовому плані, ніж приватні страхові компанії. Наприклад, Корж платить за свій поліс у касу 30 грн на місяць, тоді як річний внесок у приватника коштує від 3 тис. до 6 тис. грн.

З іншого боку, казенна система охорони здоров'я не така вже й бідна, якою виглядає, стверджують експерти громадської організації Інститут аналітики та адвокації.

«Такі каси — це додаткове джерело фінансування [державної] сфери охорони здоров'я. Так населення реагує на обмежені можливості держфінансування», — розповідає Кореспонденту Володимир Долот, виконавчий директор Лікарняної каси.

Спочатку планувалося, що такі структури — перехідний етап від державної медицини до страхової і з часом ними стануть користуватися всі співвітчизники, як це сталося, наприклад, у Німеччині. У Росії, яка стояла на подібних з Україною стартових позиціях, вже багато років діє ОМС.

Вітчизняна система охорони здоров'я серед своїх європейських сусідів залишається вигнанцем. За останні роки через Верховну Раду пройшов цілий парад законопроектів, що передбачають введення ОМС, проте жоден з них не був прийнятий.

З декларацій з цього приводу починав майже кожен новий глава МОЗ, і Олег Мусій не виняток. Відомство винесло на публічне обговорення Концепцію нової системи охорони здоров'я.

Концепція передбачає початок впровадження ОМС вже наступного року, передачу істотної частини контролю над

медициною від міністерства місцевій владі, введення договірних відносин між державою та установами охорони здоров'я, а також лікарями і навіть скасування 49-тої статті Конституції, що гарантує безкоштовну медицину.

«Безкоштовної системи охорони здоров'я ніде немає і бути не може. Вона може бути без оплати з кишені людини — за рахунок бюджету або фонду медичного страхування, який міг би існувати в державі», — вважає Мусій.

Внесок і пропозиції

Коли мешканка Обухова Тетяна Фарід привезла свою однорічну дочку в одну з дитячих лікарень Києва, де, на відміну від рідного міста, знайшлися потрібні дитині фахівці, її приголомшили прямо на вході. Щоб малюка прийняли, потрібно заплатити 200 грн до благодійного фонду.

«Мені нічого іншого не залишалось, окрім як написати заяву, що я бажаю покращити матеріально-технічний стан медустанови, і попросити прийняти від мене ці гроші», — усміхається молода мати.

При цьому по жертва ніяк не вплинула на умови перебування в лікарні, розповідає Фарід. Вона лежала у звичайній переповненій палаті і всі ліки купувала сама.

З іншого боку, казенна система охорони здоров'я не така вже й бідна, якою виглядає, стверджують експерти громадської організації Інститут аналітики та адвокації.

Провівши дослідження в полтавських лікарнях, вони з'ясували, що тільки за 2012 рік місцеві жителі заплатили за своє лікування у вигляді подяк або хабарів 120 млн грн. Ще 16,5 млн перерахували до добровільно-примусових «благодійних» фондів лікарень у вигляді внесків. При цьому з них лише 2,6 млн грн були витрачені на потреби медустанов.

Загальна сума неофіційних внесків сягає річного бюджету Полтави на медицину, порівнюють фахівці, і якби всі ці кошти витрачалися за призначенням, проблем з фінансуванням лікарень і поліклінік взагалі б не було.

«Люди [які платять внески] розуміють, що бюджет охорони здоров'я в Україні дефіцитний і потребує додаткових джерел фінансування, але мало хто усвідомлює, що за його рахунок деякі просто набивають власні кишені», — каже Максим Демченко, виконавчий директор благодійної організації Світло надії, що проводила дослідження спільно з інститутом.

На думку експерта, одним зі способів боротьби з цими платежами і хабарами може стати введення ОМС, але за умови його прозорої роботи та звітності.

А поки що найчеснішим і найбільш зрозумілим українцям способом отримати якісне медобслуговування залишається добровільне страхування. Житель Фастова Юрій Циганчук придбав страховку за 10 тис. грн. Щоправда, за рік жодного разу нею не скористався і вже хотів було від неї відмовитися, але в останні дві дії договору раптом потрапив до лікарні з апендицитом.

Циганчук залишився задоволеним, що встиг отримати якісне лікування, і з того

часу змінив своє ставлення до ДМС — він регулярно продовжує страховку. Солідарних з ним співвітчизників з кожним роком стає все більше.

За даними учасників ринку, вже майже 1 млн українців оформили поліси ДМС. Наприклад, в компанії Allianz Україна застраховані понад 28 тис. співробітників вітчизняних компаній.

ОМС головного мозку

Нинішня реформа спрямована радше на економію бюджетних коштів, ніж на поліпшення якості медичних послуг, вважають експерти. Адже якщо майбутнє ОМС передбачає серед джерел страхових внесків відрахування від роботодавця і самого працівника, то держава звільняється як мінімум від фінансування тієї частини населення, яке працює в приватній сфері.

Втім, МОЗ поки що навіть не визначилося, яку з трьох моделей ОМС, що діють у світі, взяти за основу — змішану, коли витрати на лікування в різній пропорції покриваються за рахунок бюджету, державної та приватної страховок, державну, що використовує винятково податки громадян, або приватну.

Незалежно від того, на якій системі чиновники зупиняться, вже сьогодні відомо, що буде створено державний страховий фонд охорони здоров'я.

«Без різниці, яким чином туди надходимуть гроші — у вигляді податків або спеціальних відрахувань, — важливо, де вони будуть накопичуватися», — вважає Костянтин Надутий, начальник управління реформ при МОЗ.

Досвід країн із соціально орієнтованою ринковою економікою, до яких оптимісти хотіли б віднести й Україну, свідчить, що за наявності будь-якої моделі ОМС держава фінансує не менше половини витрат на охорону здоров'я.

Тому Україна, швидше за все, зупиниться на змішаній системі, передбачає Надутий, коли скарбниця оплачує тільки первинну медичну допомогу, а решту покривають страхові компанії. Але тільки за умови, що пацієнт застрахований, а в нинішніх економічних умовах зобов'язати всіх оформити хоч державні, хоч приватні страховки не вдасться, прогнозує чиновник.

Тому загальне ОМС — справа далекої перспективи. Поки ж поліпшити якість медобслуговування Надутий пропонує шляхом введення додаткових сервісних зборів.

«У всьому світі практикується співплата. Страховка покриває тільки лікування та медикаменти, прописані в договорі, за решту доплачує пацієнт», — розповідає він.

«Якість медичних послуг має бути однаковою для всіх, а от сервіси різні, — пояснює чиновник.

Водночас у міністерстві визнають, що введенню ОМС перешкоджає недосконалість системи оподаткування та тіньова економіка.

«Страховання передбачає страховий внесок, а це додаткове навантаження на роботодавця або самого працівника», — пояснює Кореспонденту Мусій.

Повну Версію статті читайте у Кореспондент №29 від 25.07.2014 р.

Початок на ст. 5

Погляд на висвітлені події активіста «Зеленого світу»

ЛЬВІВСЬКА, 15 – ЗОНА КУЛЬТУРНОГО ЛИХА! АБО – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ ЗАЙМАЄТЬСЯ МАРОДЕРСТВОМ?

перехожий, мовляв замерзаю і таке інше. Господар погодився — пустив незваного гостя, нагодував, постелив біля печі. На ранок зайда заявляє, що буде тут жити. Газда обурився — на якій, мовляв, підставі? А гість відповідає: «патаму што вот здесь на печке висілі маі лапті!».

Наша країна вже давненько позбулася імперського зашморгу цього мужика, але, на жаль, успадкувала від окупаційного режиму окупаційну армію, назвавши її Збройними силами України. Хоча ментальність і замашки деяких представників цієї армії цілком тотожні із ментальністю зайди з байки. І не тільки мовно, психологія окупанта глибоко сидить у багатьох представників нашого генералітету, який нашим називати можна лише умовно.

Своїми окупаційними замашками «славні військовики відзначилися у Святошині, де вони вирішили винищити 4,68 га рекреаційної київської земельки. І не хто-небудь, а Головне управління розвідки МОУ. Якщо хто не знає, що це є, нагадаю, що це — спадкоємець ГРУ (головного розвідувального управління ССРСР), яке так барвисто описав у своїй книзі „Акваріум” колишній гереушник Віктор Суворов. Коротко — це конкурент КГБ у своїх кривавих підступних справах.

А у руслі сучасних подій, коли через відсутність професійних дій з боку Головного управління розвідки гинуть українські солдати, виникає справедливе питання: За які заслуги ці антиукраїнські шкідники мають загарбати для свого майнового покращання гектари столичної рекреаційної земельки? Що цінного ці міністерські бюджетопожирачі зробили для України? Віддали Крим окупантам? Призвели до гибелі сотень непрофесійних солдатів, вчорашніх цивільних? За ЦО?

Дух першоквітневого святого навіював різні фантазії. Приміром, військовики заявили, що дерева на території колишнього їхнього шпиталю були хворі, через це їх вирували. А здоровий глузд нашіпував: «Подивіться, за 10 метрів через дорогу стоїть гай, порятований від хижих забудовників місцевими жителями, у ньому понад 90% дерев у задовільному чи хорошому стані...». Військовики заявляють: «Усі старі споруди на території колишнього їхнього шпиталю з'їдені грибокком і аварійні». А здоровий глузд запевняє: «Усе, що потрапляє до військових, стає непридатним...».

Слухаючи сучасних військовиків у 2008 році і їхні аргументи диву даєшся. З пам'яті вириває анекдотичний образ військового, і починаєш розуміти, що немає диму без вогню. Складається враження, що це не Збройні сили України створені для захисту українського народу, а український народ створений для забезпечення і процвітання своїх Збройних сил.

Порівняємо матеріальну сторону роботи і військових. Військовий може йти на пенсію у 45 років, роботязі — ще 15 років треба горбатити. Порівняйте тепер їхні пенсії. І запитайте себе чому ваша пенсія на порядок нижча від військової? Чому кожен військовослужбовець повинен мати квартиру, і не де-небудь, а

пересічний українець, на плечах якого утримуються і збройні сили, і армія державних чиновників, може до глибокої старості, (якщо слово глибока вище 60-річного бар'єру), проживати 2-3-ма сім'ями в одній квартирі? І гроші на квартири військових беруться із зарплат платників податків. Цих „Чому?” можна приводити безліч.

А чим же відзначилися українські Збройні сили станом на 2008 р.? Може, захистом українських національних інтересів, коли російська армія забирала в Україні навігаційні об'єкти на берегах Чорного моря, зокрема, такі необхідні українським військовим морякам, чи, коли та ж чужа армія проводила незаконні диверсійні військові операції на нашій території?

Навіть на цих псевдослуханнях „зацітнічки” закривали руками обличчя і ховалися від об'єктива фотокамери. Що ж вони робитимуть, коли побачать жерла ворожих гармат і кулеметів?

Легко воювати з жінками і цивільними, які намагалися задати незручні організаторам зібрання запитання. Легко викручувати жінкам Святошинського району столиці руки, коли представників Міністерства оборони наведено близько двохсот, а місцевих жителів — не більше двадцяти. Тут вони герої!

Не важко уявити, яка зневажлива до цивільного населення України атмосфера запанує там, де поселиться кілька сот чи тисяч їхніх сімей. На вулицю буде страшно випустити своїх дітей!

Ми не плакаємо якоїсь ненависті до наших збройних сил чи до військовиків. В Україні традиційно шанобливо ставилися до солдата чи офіцера. Але ж не можна заради своїх меркантильних інтересів знищувати наше природно-історичне середовище, ще й намагатися робити нас дурнями, мовляв будинки і дерева були хворі. Ми ж не хворі! Ми маємо очі й розум.

На місці залишків реліктового лісу виростає житловий масив хмарочосів. Проект

Чому б військовикам не збудувати собі житло десь у нових районах, де двадцять п'ять поверхів хмарочоси виглядали б природно і вписувалися б в місцеву архітектуру, а не нависали 15-ма поверхами над місцевими 9-поверхівками, дивуючи людей архітектурним та естетичним несмаком. Я вже не згадую про те навантаження на комунальні та електромережі й екологічний тиск, спричинений паркінгами та автостоянками нового масиву і похваллення автомобільного руху на наших вулицях. Адже тисячі службових та приватних авто мають чимось пересуватися до помешкань своїх власників. При цьому на псевдослуханнях проєктанти повідомили, що об'єктів соціальної сфери, як то школи, дитсадки тощо ними не передбачаються, мовляв, їх тут і так вистачає.

Сьогодні, в епоху тотальної корупції, можна купити все — від голосу виборця, рішення продажного чиновника до ядерної бомби. Гроші панують над людською мораллю і логікою. Не можна купити тільки совість і здоровий глузд. Власне цими чеснотами, як з'ясувалося, організатори псевдослухань не страждають.

Обурює, що територія нашої столиці належить нам, київській територіальній громаді, але про те, що нас продали ми дізнаємося останніми. Коли під нашими вікнами споруджують триметровий бетонний паркан, а на ранок ми бачимо, що усі дерева всередині паркана вирубані та викорчовані, а посередині потужна техніка копає черговий котлован.

Сваволі треба покласти край. Якщо державна і місцева влада не хоче захищати наші інтереси, ми мусимо самостійно стати на свій захист. У противному випадку скоро зникнуть залишки святошинського реліктового лісу і пам'ять про колись тихі замріяні вулиці Святошина, якими гуляли Володимир Вінниченко, Михайло Грушевський, Павло Тичина та Василь Стус.

Громадськість Києва глибоко обурена діями Міністерства оборони України щодо знищення історичної спадщини Києва та природного середовища на вул. Львівська, 15.

Свого часу територіальна громада Києва передала військовому відомству свою територію в рекреаційній зоні Святошина під облаштування там військового шпиталю. На цій території знаходилося 13 об'єктів культурної спадщини, які вже знищені.

Сьогодні у 2014 році, під шумок війни, легко маніпулювати фактами і свідомістю, чавити на емоції, мовляв пожалійте бідних генералів, їм ніде жити. Розказувати нам, що рейдери напали на майно Збройних сил України.

Запевняю вас, рейдери — міністерський генералітет, який за старою звичкою хоче водотре поживитися за рахунок платників податків, знищити природне та історичне середовище киян. Але я не впевнений, що у тих хмарочосах будуть жити бойові офіцери, а не діти генералів.

Тож конфлікт між киянами та міністерськими мародерами за адресою: Київ, вул. Львівська, 15 — триває від 2008 року!

Голова Святошинської РО
«Зелений світ» Віктор Ткаченко

ВЧЕНІ ВИЯВИЛИ У МУХ «ГЕН ЛЮДСЬКОЇ МОВИ»

Експеримент над мухами показав, що ген FOXP2 управляє здатністю змінювати власну поведінку під впливом зовнішніх стимулів.

Транскрипційний фактор FOXP2 — це перший ген, чий зв'язок із розвитком мови можна вважати доведеним. Його мутації призводять, серед іншого, до серйозних розладів мови у людини, повідомляє Lenta.ru.

Вченим прийшла в голову така ідея: якщо відключити ген-аналог FOXP2 у примітивних тварин (комах), то щодо порушень розвитку в особин-мутантів можна буде зрозуміти, з яких навичок «виросла» мова, тобто побачити її біологічне коріння.

Експеримент над мухами-дрозофілами показав, що FOXP2 управляє комунікацією: здатністю змінювати власну поведінку під впливом зовнішніх стимулів. Дослідження представлено в журналі PLoS ONE.

Вчені відключили ген dFoxP у мух-дрозофіл і помістили комах у спеціальний контейнер: в одній його половині включають неприємне для мух інфрачервоне світло. У нормі «навчання» комах відбувається так: спочатку дрозофіла хаотично літає, досліджуючи навколишній світ.

Потім механізм зворотного зв'язку (неприємні відчуття від поворотів направо) змінює поведінку особини, і її польоти поступово обмежуються лівою частиною камери. Цей досвід залишається в пам'яті: навіть після відключення інфрачервоного випромінювання мухи не залітають на праву половину.

Мухи-мутанти ж довше продовжували залітати в «небезпечну» частину камери, а після відключення світла скоро стали туди повертатися (тобто, відповідна звичка майже не закріпилася у них в пам'яті).

Причому якщо висвітлити різні ділянки контейнера різнокольоровими лампами,

то розрізнити небезпечний і безпечний простір мухам допомагають зовнішні «підказки», а не тільки реакції власного тіла. У цьому випадку дрозофіли-мутанти змогли корегувати траєкторію польоту з більшою чіткістю.

Таким чином, від дефекту dFoxP постраждала здатність не досліджувати і пізнавати світ, а спілкуватися з ним, тобто змінювати свою поведінку під впливом зовнішніх стимулів. Психологи називають це оперативним навчанням (або методом проб і помилок). У комах він працює на рівні моторно-рухових навичок.

Результати експерименту, на думку вчених, підтверджують гіпотезу про походження мови з навичок координації рухів, на основі зворотного зв'язку. Так, від дитячого лепету (безліч хаотичних звуків і неправильних слів і морфем, які ми використовуємо більш-менш випадковим чином) ми, орієнтуючись на реакцію дорослих, переходимо до правильного мовлення.

Аналогічним чином птахи спочатку співають «підпісні» (нестійкі і неправильні поєднання звуків), а потім вивчають справжні, гармонійні трелі. Відключення гена dFoxP уражує тим же механізмом у мух-дрозофіл.

Таким чином, «сімейство» генів FOXP може бути найдавнішою біологічною основою комунікації, яку люди поділяють навіть із безхребетними тваринами.

Якщо висновки авторів статті будуть підтвержені подальшими дослідженнями, доведеться повернутися до суперечки лінгвістів 1960-х років. Правим виявиться Скіннер, а не Хомський: мова — це поведінка, якій навчаються шляхом проб і помилок, а не вроджена «мікросхема» у мозку.

ЧОМУ ВСІ ТВАРИНИ ВИГЛЯДАЮТЬ ПО-РІЗНОМУ?

Еволюція передбачила особливі властивості, що допомагають тваринам процвітати у певному середовищі.

Дослідники пояснили цей феномен на прикладі двох видів мавп.

Організми живих істот кожного виду працюють однаково, а от зовні вони від-

різняються. Зокрема, у кожного виду є свої унікальні особливості.

Вчені з Університету Ексетера та Університету Нью-Йорка дійшли висновку, що тварини влаштовані саме таким чином, щоб свідомо уникнути схрещування, пише Daily Mail.

Дослідники пояснили цей феномен на прикладі двох видів мавп, практично однакових, що мають лише мінімальні видові відмінності.

«У цих приматів розрізняються риси обличчя — так, щоб їхня група була легко впізнаваною серед місцевих видів. Це необхідно, щоб уникнути негативних результатів схрещування — таких, як, наприклад, безпліддя у наступному поколінні», — зазначають експерти.

«Еволюція передбачила особливі властивості, що допомагають тваринам процвітати у певному середовищі. Близькородні види мають однакові риси. Тому потрібні візуальні сигнали, щоб допомогти забезпечити визнання видів», — зазначає доцент Джеймс Хайем, керівник відділу антропології у Нью-Йорку.

ШМАТОЧОК БУРШТИНУ З КОМАХОЮ ВСЕРЕДИНІ

У китайському бурштині вчені знайшли таких же комах, як у прибалтійському.

Вчені вперше систематично вивчили бурштин з вугільних копалень Фушунь (Китай). Виявилось, що види комах, які проживали на території, які сьогодні відносяться до Східної Азії, принципово не відрізняються від тих, що були виявлені в бурштині на протилежній окраїні Євразії, в Балтійському морі. Результати дослідження представлені в журналі Current Biology.

У фушунському бурштині вже виявлені представники 80 сімейств комах і павукоподібних, що мешкали в Східній Азії 53 мільйони років тому (еоценового періоду кайнозою - Ред.). Майже всі особини схожі на зразки, описані щодо балтійського бурштина.

Цей факт вразив вчених: адже на початку кайнозою Європу відділяло від Азії Тургайське море, і вважається, що воно перешкоджало міграції видів між окремими територіями Євразії.

Палеонтолог Бо Ван був першим, хто побачив науковий потенціал фушунської викопної смоли і зібрав близько 3000 фрагментів мінералу з включеннями (їх називають «інклюзи» — Ред.) комах.

За матеріалами: Lenta.ru

СМАКОТИНКА

Свинина під пікантним соусом

Вам знадобиться:

свинина (не жирна) — 1 кг, коньяк — 200 г, соняшникова олія — 200 г, перець — 5-10 г, сіль — за смаком;

для соусу: зелений перець — 3 шт., червоний перець — 1 шт., цибуля ріпчаста — 100 г, солоні огірки — 300 г, морква — 100 г, кольорова капуста — 300 г, корінь селери — 50 г, оцет (5%) — 50 г, томатний соус — 50 г, вода — 200-300 г, свинячий смалець — 50 г.

Спосіб приготування:

Свинину нарізати шматочками по 100-125 г, скласти в глибоке блюдо, поперчити, посолити і залити коньяком. Дати м'ясу промаринуватися протягом 3-4 годин. Потім м'ясо посмажити і скласти на блюдо.

Окремо приготувати пікантний соус, для чого дрібно нарізати стручковий перець, цибулю, солоні огірки, моркву, селеру, кольорову капусту. Порізані овочі

обсмажити на смальці. Коли овочі досить підсмажаться, влити воду і томатний соус і все добре стушити в закритому посуді.

Отриманим соусом залити укладену на блюді м'ясо. Необхідно робити так, щоб і м'ясо і соус були готові в один час. Якщо соус дещо запізнюється, то смажену свинину помістити в гарячу духовку на 10-15 хвилин. Свинина під пікантним соусом готова.

Смачного!

